

AB „Amber Grid“
Savanorių pr. 28, LT-03116 Vilnius
Tel. (8 5) 236 0855
Faks. (8 5) 236 0850
El. paštas info@ambergrid.lt
www.ambergrid.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre
Įmonės kodas 303090867
PVM mokėtojo kodas LT100007844014
A. s. LT71 7044 0600 0790 5969, AB SEB bankas

Valstybinė energetikos reguliavimo
taryba
GAUTA
2021-03-01 Nr. R1-3277__

Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai
info@vert.lt

2021-03-01 Nr. 7-291-243
į 2021-01-29 Nr. R2-(D)-709

DĖL GAMTINIŲ DUJŲ, ELEKTROS ENERGETIKOS, SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ ĮMONIŲ INVESTICIJŲ VERTINIMO IR DERINIMO TVARKOS APRAŠO PROJEKTO DERINIMO

Teikiame AB „Amber Grid“ pasiūlymus ir pastabas dėl 2021 m. sausio 29 d. paskelbto viešajai konsultacijai Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) Energetikos įmonių investicijų vertinimo ir derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos aprašo pakeitimo projekto (toliau – Projektas)“.

Taip pat teikiame pastabas ir dėl susijusio teisės akto - Gamtinių dujų įmonių apskaitos sistemos aprašo (6 priedo) pakeitimo projekto.

Paskutinę šios viešosios konsultacijos darbo dieną buvo paskelbta dar viena viešoji konsultacija dėl teisės aktų pakeitimų paketo, susijusio su Asmenų prašymų leisti veikti bandomojoje energetikos inovacijų aplinkoje pateikimo ir nagrinėjimo bei veiklos bandomojoje energetikos inovacijų aplinkoje vykdymo tvarkos įgyvendinimu. Jo sudėtyje Taryba teikia ir to paties Energetikos įmonių investicijų vertinimo ir derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos aprašo pakeitimus, neintegruotus į naująją investicijų derinimo tvarkos redakciją, dėl kurios teikiame pastabas šiuo raštu. Pažymėtina, kad įvertinus šiuos aukščiau įvardintus projektinius siūlymus, gali būti pateiktos ir papildomos pastabos Projektui, paaiškėjus naujoms aplinkybėms ir matomoms šių teisės aktų projektų sąsajoms. Pastabas dėl 2021 m. vasario 26 d. paskelbtų pakeitimų projektų pateiksime nurodytu terminu – iki 2021 m. kovo 31 d.

Manome, kad, Tarybai susipažinus su abiejų konsultacijų metu energetikos įmonių pateiktomis pastabomis teisės aktų projektams, tikslinga būtų surengti bendrą diskusiją dėl būsimų investicijų derinimo tvarkos nuostatų ir apsispręsti dėl optimalios ir subalansuotos redakcijos.

PRIDEDAMA: AB „Amber Grid“ pasiūlymai dėl Projekto, 22 lapai.

Generalinis direktorius

Nemunas Biknius

AB „Amber Grid“ (toliau – Bendrovė) pastabos ir pasiūlymai dėl Tarybos 2021 m. sausio 29 d. paskelbto viešajai konsultacijai „Energetikos įmonių investicijų vertinimo ir derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2009 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. O3-100 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2003 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. O3-35 „Dėl Energetikos įmonių investicijų projektų derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“, (toliau – Aprašas) pakeitimo projekto“ (toliau – Projektas)

Eil. Nr.	Projekto dalys, dėl kurių teikiama pastaba	AB „Amber Grid“ pasiūlymas
1.	Bendro pobūdžio pastaba	Siūlome, kad naujos redakcijos Aprašas įsigaliotų ne anksčiau 2021 m. liepos 1 d. Perdavimo sistemos operatorius bendrai derinamų investicijų sąrašą teikia Tarybos derinimui iki birželio 30 d. Jau šiuo metu bendrovėje vertinamos numatomos derinti investicijos ir ruošiamasi teikti Tarybai derinti investicijų sąrašą esamos investicijų derinimo tvarkos kontekste. Jei Aprašo nauja redakcija būtų patvirtinta šių metų pirmą pusmetį, įmonės negalėtų tinkamai prisitaikyti prie pokyčių. Taigi, prašome Tarybos, tvirtinant naują investicijų derinimo tvarkos redakciją, įsigaliojimo datą numatyti bent pusę metų ateityje.
2.	<p>4.7. Projekto ataskaitinis laikotarpis (toliau – ataskaitinis laikotarpis) – pilnų kalendorinių metų, kuriems pateikiamos investicijų projekto investicijų, veiklos išlaidų, veiklos pajamų, mokesčių, finansavimo, bei socialinės–ekonominės naudos (žalos) prognozės, skaičius. Atliekant finansinį ir ekonominį vertinimą, prielaidos vertinamos ir skaičiavimai atliekami projekto ataskaitiniam laikotarpiui;</p> <p>4.8. Projekto atsipirkimo laikotarpis (toliau – atsipirkimo laikotarpis) – pilnų kalendorinių metų, kuriems numatytos pateikiamos investicijų projekto veiklos išlaidų, veiklos pajamų, mokesčių, finansavimo bei socialinės–ekonominės naudos (žalos) prognozės, skaičius, lygus investicija sukuriama ilgalaikio turto eksploatacijos (nusidėvėjimo) laikotarpiui, numatytam Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-468 „Dėl Elektros energetikos įmonių apskaitos</p>	<p>Bendrovės vertinimu, tiek 4.7. tiek 4.8. punktuose kalbama apie projekto ataskaitinį, o ne atsipirkimo laikotarpį.</p> <p>4.7. ir 4.8. punktus siūlome apjungti į vieną, ir tai iš esmės yra projekto ataskaitinis (vertinimo) laikotarpis.</p> <p>4.7. Projekto ataskaitinis laikotarpis (toliau – ataskaitinis laikotarpis) – pilnų kalendorinių metų, kuriems pateikiamos investicijų projekto investicijų, veiklos išlaidų, veiklos pajamų, mokesčių, finansavimo, bei socialinės–ekonominės naudos (žalos) prognozės, skaičius, <u>lygus investicija sukuriama ilgalaikio turto eksploatacijos (nusidėvėjimo) laikotarpiui, numatytam Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-468 „Dėl Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“</u>, (toliau – Elektros energetikos įmonių apskaitos sistemos aprašas) 3 priede ir (ar) Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 „Dėl Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, (toliau – Gamtinių dujų įmonių apskaitos sistemos aprašas) 3 priede ir (ar) Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos</p>

	<p>atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, (toliau – Elektros energetikos įmonių apskaitos sistemos aprašas) 3 priede ir (ar) Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 „Dėl Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, (toliau – Gamtinių dujų įmonių apskaitos sistemos aprašas) 3 priede ir (ar) Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Tarybos 2013 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. O3-432 „Dėl Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“, (toliau – SND metodika) 8 priede (toliau visi kartu – Reguluojamos apskaitos sistemos aprašai), bet ne ilgesniam kaip 25 metai. Išimtiniais atvejais, ekspertiniu vertinimu įvertinus atskirų turto vienetų būklę, ataskaitinis laikotarpis gali būti prilygintas ilgesniam investicija sukuriama turto nusidėvėjimo laikotarpiui, nei Reguluojamos apskaitos sistemos aprašuose atitinkamai turto grupei numatytas taikyti nusidėvėjimo laikotarpis, tačiau ne ilgesniam kaip 25 metai. Jei investuojama į infrastruktūrą, kurios sudedamųjų dalių eksploatacijos (nusidėvėjimo) laikotarpiai yra skirtingi, projekto atsipirkimo laikotarpio trukmė metais yra lygi turto, kuriam numatoma išleisti didžiausią dalį investicijų, naudingo tarnavimo laikotarpiui, bet ne ilgesnė nei 25 metai;</p>	<p><u>dujų kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Tarybos 2013 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. O3-432 „Dėl Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“, (toliau – SND metodika) 8 priede (toliau visi kartu – Reguluojamos apskaitos sistemos aprašai), bet ne ilgesniam kaip 25 metai. Išimtiniais atvejais, ekspertiniu vertinimu įvertinus atskirų turto vienetų būklę, ataskaitinis laikotarpis gali būti prilygintas ilgesniam investicija sukuriama turto nusidėvėjimo laikotarpiui, nei Reguluojamos apskaitos sistemos aprašuose atitinkamai turto grupei numatytas taikyti nusidėvėjimo laikotarpis, tačiau ne ilgesniam kaip 25 metai. Jei investuojama į infrastruktūrą, kurios sudedamųjų dalių eksploatacijos (nusidėvėjimo) laikotarpiai yra skirtingi, projekto atsipirkimo ataskaitinio laikotarpio trukmė metais yra lygi turto, kuriam numatoma išleisti didžiausią dalį investicijų, naudingo tarnavimo laikotarpiui, bet ne ilgesnė nei 25 metai. Atliekant finansinį ir ekonominį vertinimą, prielaidos vertinamos ir skaičiavimai atliekami projekto ataskaitiniam laikotarpiui;</u></p> <p>Projekto atsipirkimo laikotarpio aprašymą siūlytume apibūdinti taip:</p> <p><u>„4.8. Projekto atsipirkimo laikotarpis (toliau – atsipirkimo laikotarpis) - pilnų kalendorinių metų skaičius, kurio reikia investicijos išlaidoms atsipirkti, t. y. pasiekti lūžio tašką (kai FGDV ir (arba) EGDV=0). Jei per Projekto ataskaitinį (vertinimo) laikotarpį jis neatsiperka, tai turi būti įvardinta teikiant Tarybai derinti investiciją.“</u></p>
<p>3.</p>	<p>6. Įmonių Taryboje derinamų investicijų, kurioms taikomi skirtingi investicijų derinimo reikalavimai priklausomai nuo investicijų apimties, paskirties ar apibrėžties kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, atvejai (toliau – investicijų derinimo procesai) yra šie:</p> <p>6.1. Dešimties metų tinklo plėtros planas (toliau – Planas);</p> <p><...></p>	<p>LR Gamtinių dujų įstatymo (toliau – GDĮ) 31 p., reglamentuojančiame Perdavimo sistemos operatoriaus vykdomą tinklo plėtrą, nenumatyta, kad Taryba turi suderinti tinklo plėtros planą, todėl 6.1. punktą siūlome išbraukti:</p> <p>„6.1. Dešimties metų tinklo plėtros planas (toliau – Planas);“</p>

4.	6.9. Gamtinių dujų sistemos operatoriaus (toliau – sistemos operatoriaus) atliekamos investicijos dėl naujų gamtinių dujų sistemų ir (ar) vartotojų sistemų prijungimo prie dujų sistemų; 6.10. Sistemos operatoriaus atliekamos investicijos dėl biodujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemų;	Pagal pateiktą punktų 6.9 ir 6.10 redakciją turėtų būti derinami visi tokie projektai. Tačiau Aprašo 87 punkte nurodoma, kad tokios investicijos „... nėra derinamos atskiru Tarybos nutarimu, išskyrus Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos, patvirtintos Tarybos 2008 m. lapkričio 17 d. nutarimu Nr. O3-187 „Dėl Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Dujų prijungimo metodika) 23 punkto atveju...“. Siūlome 6.9. punktą tikslinti ir išdėstyti nauja redakcija, o 6.10. punktą panaikinti. Atitinkamai pakeisti toliau einančių punktų 6.11. – 6.15. numeraciją. „6.9. Gamtinių dujų sistemos operatoriaus (toliau – sistemos operatoriaus) atliekamos investicijos dėl naujų gamtinių dujų sistemų ir (ar) vartotojų sistemų prijungimo prie dujų sistemų ir dėl biodujų gamybos įrenginių prijungimo prie dujų sistemų <u>derinamos tik naujų (nedujofikuotų) teritorijų dujofikavimo atvejais ir tuo atveju, kai naujoms dujų sistemoms nustatoma mažesnė įmoka nei apskaičiuota vadovaujantis „Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos, patvirtintos Tarybos 2008 m. lapkričio 17 d. nutarimu Nr. O3-187 „Dėl Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Dujų prijungimo metodika) nuostatomis“;</u> “
5.	9. Investicijų projekto investicijų išlaidas sudaro: 9.1. Investicijų projektu įsigyjamo turto vertė (kaina); 9.2. Kapitalizuotos projektavimo, montavimo, statybos darbų išlaidos ar kitos tiesiogiai su turto įsigijimu susijusios išlaidos.	Siūlome papildyti galimų investicijų projektų išlaidų aprašymą, pridėdam papildomą punktą 9.3., nes atskirais atvejais gali atsirasti papildomos investicijų išlaidos, kurios nebūtinai atitinka šiuo metu siūlomą apibūdinimą. <u>„9.3. Kita investicijai priskirtina vertė, kurią Įmonė pagrindžia Tarybai“.</u>
6.	10. Įmonė, pagrįsdama planuojamas individualiai derinamo investicijų projekto ir (ar) Sąrašu derinamo investicijų projekto investicijų išlaidas, pateikia šią būtiną informaciją: 10.1. Investicijų projekto investicijų išlaidų palyginimą su keičiamo turto įsigijimo verte (jeigu keičiami įmonės eksploatuojami turto vienetai) arba investicijų projekto investicijų išlaidų palyginimą su praeityje analogiškų atliktų investicijų projektų investicijų išlaidomis, arba investicijų projekto investicijų išlaidų palyginimą su lyginamosios analizės (angl. benchmarking) rodikliais ir (ar) standartinėmis atitinkamų turto vienetų kainomis (jeigu įsigyjami nauji turto	Pateikti keičiamo turto įsigijimo vertę gali būti neįmanoma - keičiamas turtas dažnai būna sukurtas prieš kelis dešimtmečius. Be to, tokio (senai sukurto) turto sukūrimo vertė visiškai neatitinka dabartinių kainų dėl pabrangimo, pasikeitusių technologijų ir pan. Įmonė galėtų nurodyti nebent likutinę keičiamo turto vertę. Taip pat ne visais atvejais rengiant investicijų projektus turimi tiekėjų pasiūlymai. Kai kurios investicijos planuojamos pagal analogus. Tiekėjų pasiūlymus dėl konkrečiam projektui įsigyjamų turto vienetų galėtume pateikti jei tokie galimų tiekėjų pasiūlymai gauti – siūlome patikslinti straipsnį ir jį formuluoti taip: <u>„10. Įmonė, pagrįsdama planuojamas individualiai derinamo investicijų projekto ir (ar) Sąrašu derinamo investicijų projekto investicijų išlaidas (be PVM), pateikia šią turimą būtiną informaciją: 10.1. Investicijų projekto investicijų išlaidų palyginimą su keičiamo turto įsigijimo verte (jeigu</u>

	<p>vienetai);</p> <p>10.2. Iš tiekėjų gautus pasiūlymus ir (ar) jų apklausos rezultatus dėl investicijų projektu įsigyjamų turto vienetų kainų;</p> <p><...></p>	<p>keičiami įmonės eksploatuojami turto vienetai) arba investicijų projekto investicijų išlaidų palyginimą <u>(jei yra)</u> su praeityje analogiškų atliktų investicijų projektų investicijų išlaidomis, arba investicijų projekto investicijų išlaidų palyginimą su lyginamosios analizės (angl. benchmarking) rodikliais <u>(jei yra)</u> ir (ar) standartinėmis atitinkamų turto vienetų kainomis (jeigu įsigyjami nauji turto vienetai);</p> <p>10.2. Iš tiekėjų gautus pasiūlymus ir (ar) jų apklausos rezultatus dėl investicijų projektu įsigyjamų turto vienetų kainų <u>(jei yra)</u>;</p> <p><...> “</p>
7.	<p>12. Įmonė, pagrįsdama planuojamas OPEX, siejamas su investicijų projekto įgyvendinimu, pateikia šią būtiną informaciją:</p> <p>12.1. Dėl investicijų projekto įgyvendinimo planuojamų patirti OPEX palyginimą su ankstesniais metais atliktų analogiškų investicijų projektų sąlygotais faktiniais OPEX pokyčiais arba palyginimą su lyginamosios analizės (angl. <i>benchmarking</i>) rodikliais (jeigu įmonė nėra įgyvendinusi analogiškų investicijų projektų);</p>	<p>12 punkte nurodytą formuluotę „<u>būtiną informaciją</u>“ siūlome keisti į „<u>turimą informaciją</u>“, nes įmonės ne visais atvejais anksčiau buvo atlikusios panašius projektus, taip pat ir lyginamosios analizės (benchmarking) duomenys gali būti neprieinami. Todėl siūlome punktą papildyti, kad neturint palyginamųjų duomenų, numatomus sąnaudų pokyčius galima būtų grįsti ekspertiniu vertinimu.</p> <p>„12. Įmonė, pagrįsdama planuojamas OPEX, siejamas su investicijų projekto įgyvendinimu, pateikia šią <u>būtiną turimą</u> informaciją:</p> <p>12.1. Dėl investicijų projekto įgyvendinimo planuojamų patirti OPEX palyginimą su ankstesniais metais atliktų analogiškų investicijų projektų sąlygotais faktiniais OPEX pokyčiais arba palyginimą su lyginamosios analizės (angl. <i>benchmarking</i>) rodikliais <u>arba pagrįstą ekspertiniu vertinimu</u> (jeigu įmonė nėra įgyvendinusi analogiškų investicijų projektų);“</p>
8.	<p>13.1. Teikdama prašymą derinti individualiai derinamą investicijų projektą arba Sąrašu teikiamus investicijų projektus, įmonė kiekvienam investicijų projektui turi nurodyti šią informaciją:</p> <p>13.1.1. investicijų projekto aprašymą, kuriame nurodoma:</p> <p>13.1.1.1. investicijų projekto tikslas;</p> <p>13.1.1.2. investicijų projekto uždavinys (-iai);</p> <p>13.1.1.4. investicijų projekto reikalingumo pagrindimas. Jeigu investicijų projektas yra skirtas įgyvendinti tikslą, numatytą teisės aktuose, įmonė turi nurodyti pilną cituojamo teisės akto pavadinimą, numerį ir konkretų punktą (-us) arba papunktį (-čius);</p>	<p>Siūlome sujungti punktus 13.1.1.1, 13.1.1.2. ir 13.1.1.4., nes iš principo visuose šiuose punktuose apibūdinamas projektu siekiamų tikslų reikalingumas. Atitinkamai, punktus 13.1.1.2. ir 13.1.1.4. siūlome naikinti.</p> <p>„13.1.1.1. investicijų projekto tikslas <u>(uždavinys) / investicijų projekto reikalingumo pagrindimas. Jeigu investicijų projektas yra skirtas įgyvendinti tikslą, numatytą teisės aktuose, įmonė turi nurodyti pilną cituojamo teisės akto pavadinimą, numerį ir konkretų punktą (-us) arba papunktį (-čius);“</u></p>

9.	<p>13.1.2. investicijų projekto įgyvendinimo planą, jeigu investicijų projektas vykdomas etapais ne vienerius metus, įmonė turi pateikti, kuriame nurodoma:</p> <p>13.1.2.1. visi numatomi pagrindiniai investicijų projekto etapai ir jų trukmė (metais);</p> <p>13.1.2.2. kiekvienam investicijų projekto etapui numatoma investicijų projekto suma;</p>	<p>Manome, kad derinant investiciją Taryboje, jos įgyvendinimo planas yra perteklinė informacija (ypač bendrai Sąrašu derinamų investicijų atveju). Be to, įgyvendinant investiciją, etapų sumos ir terminai dažnai gali keistis. Siūlome pakoreguoti Projekto 13.1.2 punktą ir išdėstyti jame tik Tarybai derinimo metu aktualią, neperteklinę informaciją:</p> <p><u>„13.1.2. investicijų projekto įgyvendinimo galutinį terminą (metais) ir bendrą sumą (taip pat, jei investicija įdiegiama ne per vienerius metus, gali būti nurodoma informacija apie investicijos išlaidų pradžios momentą), planą, jeigu investicijų projektas vykdomas etapais ne vienerius metus, įmonė turi pateikti, kuriame nurodoma:</u></p> <p><u>13.1.2.1. visi numatomi pagrindiniai investicijų projekto etapai ir jų trukmė (metais);</u></p> <p><u>13.1.2.2. kiekvienam investicijų projekto etapui numatoma investicijų projekto suma;“</u></p>
10.	<p>13.1.5. kiekvieno individualiai derinamo investicijų projekto arba visų Sąrašu teikiamų derinti investicijų projektų įtaka reguliuojamosios veiklos sąnaudoms investicijų projekto ataskaitiniu laikotarpiu, nurodant investicijų projekto įtaką kiekvienai Reguluojamos apskaitos sistemos apraše išskirtai sąnaudų grupei ir visoms atitinkamai reguliuojamajai veiklai priskiriamoms sąnaudoms. Jeigu įgyvendinus investicijų projektą yra numatomi reguliuojamosios veiklos sąnaudų sutaupymai, jie turi atispindėti reguliuojamosios veiklos sąnaudų pokyčiuose, kurie įvertinami laikantis Aprašo 10–12 punktuose nustatytų reikalavimų;</p>	<p>Bendrovės nuomone, punkto reikalavimas perteklinis, net kainodaroje nėra tokio detalumo sąnaudų skaidymo. Ši nuostata gal būt galėtų būti taikoma individualių projektų derinimo atveju, tačiau nepriimtina Sąrašu teikiamų investicijų atveju. Siūlome tokią punkto redakciją:</p> <p><u>„13.1.5. kiekvieno individualiai derinamo investicijų projekto arba visų Sąrašu teikiamų derinti investicijų projektų įtaka reguliuojamosios veiklos sąnaudoms investicijų projekto ataskaitiniu laikotarpiu, nurodant investicijų projektų įtaką kiekvienai Reguluojamos apskaitos sistemos apraše išskirtai sąnaudų grupei ir visoms atitinkamai reguliuojamajai veiklai priskiriamoms sąnaudoms. Jeigu įgyvendinus investicijų projektą yra numatomi reguliuojamosios veiklos sąnaudų sutaupymai, jie turi atispindėti reguliuojamosios veiklos sąnaudų pokyčiuose, kurie įvertinami laikantis Aprašo 10–12 punktuose nustatytų reikalavimų;“</u></p>
11.	<p>13.1.6. kiekvieno individualiai derinamo investicijų projekto arba visų Sąrašu teikiamų derinti investicijų projektų įtaka kainai, kainų ir (ar) pajamų viršutinei ribai. Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus vykdomų investicijų projektų atveju skaičiuojama įtaka reguliuojamų pajamų lygiui ir perdavimo kainoms visuose įleidimo–išleidimo taškuose bei vidiniame išleidimo taške;</p>	<p>Siūlome atsakyti nuostatos skaičiuoti įtaką kainai kažkuriame išskirtame gamtinių dujų perdavimo sistemos taške, nes vidutinei perdavimo kainai turi įtakos visų įleidimo ir išleidimo taškų parametrai (taip pat numatoma, kad ateityje Lietuvoje bus nebe vienas išleidimo taškas). Todėl Projekto 13.1.6. punktą siūlome pakeisti ir formuluoti taip:</p> <p><u>„13.1.6. kiekvieno individualiai derinamo investicijų projekto arba visų Sąrašu teikiamų derinti investicijų projektų įtaka kainai, kainų ir (ar) pajamų viršutinei ribai. Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus vykdomų investicijų projektų atveju skaičiuojama įtaka reguliuojamų pajamų lygiui ir bendrai vidutinei perdavimo kainomsai visuose įleidimo–išleidimo taškuose bei vidiniame išleidimo taške;“</u></p>

12.	13.1.7. visas prielaidas ir skaičiavimus investicijų projektų sąlygotiems reguliuojamosios veiklos sąnaudų pokyčiams nustatyti;	Sąnaudų pokyčių pagrindimus, prielaidas, aprašymus tikslinga ir aktualu teikti tik individualių projektų derinimo atveju. Teikiant investicijas Sąrašu pateikti tokius detalius skaičiavimus visų smulkių investicijų atveju būtų per didelė biurokratinė našta. Siūlome tokią punkto redakciją: „13.1.7. visas prielaidas ir skaičiavimus investicijų projektų sąlygotiems reguliuojamosios veiklos sąnaudų pokyčiams nustatyti – <u>individualiai derinamų projektų atveju</u> ;“
13.	13.2. Jeigu investicijų projektas yra skirtas nudėvėtam turtui atnaujinti, kartu su Aprašo 13.1 papunktyje nurodyta informacija papildomai teikiama informacija apie ilgalaikio turto atnaujinimo darbus;	Siūlome išbraukti šį punktą, manome kad tai perteklinis ir neaktualus reikalavimas: „13.2. Jeigu investicijų projektas yra skirtas nudėvėtam turtui atnaujinti, kartu su Aprašo 13.1 papunktyje nurodyta informacija papildomai teikiama informacija apie ilgalaikio turto atnaujinimo darbus;“
14.	13.5. Jeigu investicijų projektu yra keičiamas turtas, kuris nėra pilnai nusidėvėjęs – keičiamo energetikos objekto ar įrenginio tarnavimo laiką ir dokumentus, pagrindžiančius, kad keičiamo turto būklė nėra tinkama eksploatuoti (pvz., defektų aktus, techninius pasus, kompetentingų techninės priežiūros ūkio subjektų / institucijų išvadas ir kt.) bei keičiamo turto likutinę vertę, kuri apskaičiuojama prie reguliuojamo ilgalaikio materialiojo ar nematerialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainos pridėdant arba iš jos atimant visas reguliuojamojoje apskaitoje įvertintas turto vertės pokyčių sumas ir atimant sukauptą reguliuojamosios apskaitos nusidėvėjimo ar amortizacijos sumą. Likutinė vertė nustatoma laikantis Reguluojamos apskaitos sistemos aprašo reikalavimų;	Siūlome supaprastinti šio punkto redakciją, nes ji dubliuojama, perkelta iš kito teisės akto. Siūlome tokią punkto redakciją: „13.5. Jeigu investicijų projektu yra keičiamas turtas, kuris nėra pilnai nusidėvėjęs – keičiamo energetikos objekto ar įrenginio tarnavimo laiką ir dokumentus, pagrindžiančius, kad keičiamo turto būklė nėra tinkama eksploatuoti (pvz., defektų aktus, techninius pasus, kompetentingų techninės priežiūros ūkio subjektų / institucijų išvadas ir kt.) bei keičiamo turto likutinę vertę, kuri apskaičiuojama prie reguliuojamo ilgalaikio materialiojo ar nematerialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainos pridėdant arba iš jos atimant visas reguliuojamojoje apskaitoje įvertintas turto vertės pokyčių sumas ir atimant sukauptą reguliuojamosios apskaitos nusidėvėjimo ar amortizacijos sumą. Likutinė vertė nustatoma laikantis Reguluojamos apskaitos sistemos aprašo reikalavimų; “
15.	14. Įmonei faktiškai įgyvendinus su Taryba suderintus investicijų projektus, Taryba tais metais, kuriais investicijų projektas yra įgyvendintas, įvertina investicijų projekte numatytus reguliuojamų sąnaudų sutaupymus, nustatydamą reguliuojamos veiklos kainų ir (ar) pajamų viršutinę ribą ar konkrečias kainas pagal atitinkamo sektoriaus kainų skaičiavimo metodikos nuostatas.	Manome, kad šio punkto nuostata turėtų būti taikoma tik reikšmingų (t. y. individualiai derinamų) investicijų projektų atveju. Todėl siūlome atitinkamai pakoreguoti Projekto 14 punktą: „14. Įmonei faktiškai įgyvendinus su Taryba suderintus <u>individualiai derinamus</u> investicijų projektus, Taryba tais metais, kuriais investicijų projektas yra įgyvendintas, įvertina investicijų projekte numatytus reguliuojamų sąnaudų sutaupymus, nustatydamą reguliuojamos veiklos

		kainų ir (ar) pajamų viršutines ribas ar konkrečias kainas pagal atitinkamo sektoriaus kainų skaičiavimo metodikos nuostatas.“		
16.	17. Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius Plane, be Gamtinių dujų įstatymo 31 straipsnio 2 dalyje nurodytos informacijos, papildomai detalizuoja: dujų apskaitos stotis, dujų skirstymo stotis, statomas ir planuojamas statyti sistemas, jų ilgius, naujus techninius pajėgumus, numatomą transportuoti energijos kiekį, numatomų investicijų sumas ir metines apimtis į pagrindinį tinklą ir į lokalų tinklą, kitas esmines perdavimo sistemos infrastruktūros dalis.	<p>Siūlome atsisakyti detalizavimo (paskirstymo) tarp Pagrindinio tinklo / Lokalaus tinklo, nes rinkos dalyviams ir ES institucijoms (kuriems iš esmės ir skelbiamas Planas) tokia informacija būtų perteklinė. Pagrindinio tinklo / Lokalaus tinklo sąvokos naudojamos tik perdavimo kainodaroje, ir tokio bendro pobūdžio dokumente kaip Planas, ši informacija būtų netikslinga, perteklinė lyginant su GDJ nuostatomis ir Plano tikslais – identifikuoti reikiamas investicijas pajėgumams sukurti ar užtikrinti, įvertinti tiek dujų paklausos, tiek ir pasiūlos poreikius bei tendencijas. Pažymėtina, kad atskirais atvejais būtų neįmanoma pagrįstai paskirstyti investicijų skirtų visai sistemai vystyti/atnaujinti sumas (ypatingai bendrai naudojamo turto atvejais, pvz., nuotoliniam valdymui (SCADA) ir pan.), be to, tai sukurtų papildomas laiko sąnaudas medžiagai parengti (ypatingai kai Projektų apimtyje yra rekonstruojama eilė objektų (pvz. uždarymo įtaisai, esantys įvairiose vietovėse)) Todėl siūlome Projekto 17 punktą keisti ir formuluoti taip:</p> <p>„17. Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius Plane, be Gamtinių dujų įstatymo 31 straipsnio 2 dalyje nurodytos informacijos, papildomai detalizuoja: dujų apskaitos stotis, dujų skirstymo stotis, statomas ir planuojamas statyti sistemas, jų ilgius, naujus techninius pajėgumus, numatomą transportuoti energijos kiekį, numatomų investicijų sumas ir metines apimtis į pagrindinį tinklą ir į lokalų tinklą, kitas esmines perdavimo sistemos infrastruktūros dalis.“</p>		
17.	<p>22.4. Įmonė investicijų projektus priskiria Aprašo 1–3 prieduose įtvirtintoms grupėms ir pogrupiams. Kiekvienas investicijų projektas detalizuojamas pagal atskiras ilgalaikio turto grupes, numatytas Reguluojamos apskaitos sistemos aprašuose.</p> <p>Projekto 2 priedas: <...></p> <table border="1" data-bbox="280 1284 1003 1398"> <tr> <td>x.</td> <td>Investicijų projektai, skirti reguliuojamos įmonės turto funkcionavimui ir efektyviai veiklai užtikrinti</td> </tr> </table>	x.	Investicijų projektai, skirti reguliuojamos įmonės turto funkcionavimui ir efektyviai veiklai užtikrinti	<p>Siūlome atsisakyti projektų detalizavimo pagal Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo (toliau – RAS) grupes – toks grupavimas projekto iniciavimo stadijoje gali būti neįmanomas, nekuria papildomos vertės, todėl šiuo metu įmonėje neatliekamas.</p> <p>Siūlome atsisakyti 2 priede numatytų investicijų kategorijų „Investicijos į nudėvėtą turtą“, „Investicijos į IT sistemas“, nes pavyzdžiui investuojama gali būti į nudėvėtas IT sistemas ir tokiu atveju investicijos dubliuosis ir bus neaišku kuriai kategorijai jas priskirti.</p> <p>Taip pat siūlome sutapatinti reikšminę ribą – kas laikoma mažos vertės investicijomis – su Aprašo 38 p. nurodytais intervalais dėl individualaus derinimo ar derinimo Sąrašu.</p>
x.	Investicijų projektai, skirti reguliuojamos įmonės turto funkcionavimui ir efektyviai veiklai užtikrinti			

x.x	Mažos vertės investicijos (<300 000 Eur)	<p>Prašome nustatyti, nuo kurios ribos investicijos nebeturėtų būti individualiai vardinamos sąraše – siūlome investicijas, kurių kiekviena neviršija 10 tūkst. Eur, sudėti ir derinti viena bendra eilute Sąraše.</p> <p>Taip pat siūlome papildyti punkto redakciją nuostata, kad jei kuriamas turtas, kurio tuo metu dar nėra RAS, įmonė gali kartu su derinamomis investicijomis derinimui pateikti ir RAS pakeitimą:</p> <p>„22.4. Įmonė investicijų projektus priskiria Aprašo 1–3 prieduose įtvirtintoms grupėms ir pogrupiams 40 punkte nurodytoms kategorijoms. Kiekvienas investicijų projektas detalizuojamas pagal atskiras ilgalaikio turto grupes, numatytas Reguluojamos apskaitos sistemos aprašuose. Jei teikiamas derinti investicijų projektas, kuriuo kuriamas turtas, kuris nėra numatytas Reguluojamos apskaitos sistemos aprašuose, įmonė kartu pateikia ir siūlomą savo Reguluojamos apskaitos sistemos aprašo pakeitimo projektą.“</p> <p>Aprašo Projekto 2 priedas: <...></p>						
x.x.x	Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)							
x.x.x.x	(Detalizuoti turtą pagal turto grupes, nurodytas Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 „Dėl Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, (toliau – Gamtinių dujų įmonių apskaitos sistemos aprašas) 3 priede)							
x.	Investicijų projektai, skirti reguliuojamos įmonės turto funkcionavimui ir efektyviai veiklai užtikrinti	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1019 893 1131 1045">x.x</td> <td data-bbox="1131 893 1848 1045">Mažos vertės investicijos (<300 000 Eur mažesni nei Aprašo 38 p. nurodyta riba); mažesnės nei 10.000 Eur investicijos sugrupuojamos ir derinamos bendrai viena eilute.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1019 1045 1131 1093">x.x.x</td> <td data-bbox="1131 1045 1848 1093">Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1019 1093 1131 1364">x.x.x. *</td> <td data-bbox="1131 1093 1848 1364">(Detalizuoti turtą pagal turto grupes, nurodytas Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 „Dėl Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, (toliau – Gamtinių dujų įmonių apskaitos sistemos aprašas) 3 priede)</td> </tr> </table>	x.x	Mažos vertės investicijos (<300 000 Eur mažesni nei Aprašo 38 p. nurodyta riba); mažesnės nei 10.000 Eur investicijos sugrupuojamos ir derinamos bendrai viena eilute.	x.x.x	Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)	x.x.x. *	(Detalizuoti turtą pagal turto grupes, nurodytas Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 „Dėl Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, (toliau – Gamtinių dujų įmonių apskaitos sistemos aprašas) 3 priede)
x.x	Mažos vertės investicijos (<300 000 Eur mažesni nei Aprašo 38 p. nurodyta riba); mažesnės nei 10.000 Eur investicijos sugrupuojamos ir derinamos bendrai viena eilute.							
x.x.x	Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)							
x.x.x. *	(Detalizuoti turtą pagal turto grupes, nurodytas Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 „Dėl Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, (toliau – Gamtinių dujų įmonių apskaitos sistemos aprašas) 3 priede)							
x.x	Mažos vertės investicijos (<300 000 Eur mažesni nei Aprašo 38 p. nurodyta riba); mažesnės nei 10.000 Eur investicijos sugrupuojamos ir derinamos bendrai viena eilute.							
x.x.x	Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)							
x.x.x. *	(Detalizuoti turtą pagal turto grupes, nurodytas Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 „Dėl Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, (toliau – Gamtinių dujų įmonių apskaitos sistemos aprašas) 3 priede)							

18.	<p>24. Jeigu Sąrašo tam tikro pogrupio (atitinkamai Aprašo 40 punkte nurodytai investicijų projektų kategorijai priskiriamų mažos vertės investicijų, investicijų į nudėvėtą turtą, investicijų į IT sistemas ar kitų investicijų projektų pogrupio) reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų projektų suminė vertė viršijama daugiau nei 5 proc. šių investicijų projektų suminės suderintos vertės, šio Sąrašo pogrupio investicijų projektai, dėl kurių buvo viršyta reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų vertė, turi būti pateikti pakartotinai derinti Tarybai su kitų metų Sąrašu (jei reguliuojamoji įmonė siekia, kad ši vertė būtų įtraukta į RAB). Jeigu Sąrašo tam tikro pogrupio reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų projektų suminė vertė neviršijama daugiau nei 5 proc. šių investicijų projektų suminės suderintos vertės – tokie investicijų projektai neturi būti pateikti derinti pakartotinai ir jie gali būti įtraukiami į RAB faktine verte.</p>	<p>Nesuprantama, kodėl Sąrašo investicijose ir Individualiai derinamose investicijose nurodytos kategorijos „Mažos vertės investicijos (<300 000 Eur)“? Siūlome atsisakyti ribos eurais abiejuose tipuose (vienintelė reikšminė riba – tai suma, nuo kurios investicija turi būti derinama individualiai).</p> <p>Siūlome atsisakyti nevienarūšių klasifikacijų, nes tos sumos gali kartotis skirtingose projektuose ir dubliuotis pagal kategorijas. Be to nekorektiškas kategorijų grupavimas, kai investicijos grupuojamos pagal projektus, paskui pagal IT, ar nudėvėjimą, t. y. skirtingais pjūviais. Sąrašo formoje siūlome palikti tik klasifikaciją pagal Aprašo 40 punkte nurodytas kategorijas. Aprašo 24 punktą siūlome pakoreguoti taip:</p> <p>„24. Jeigu Sąrašo tam tikro pogrupio (atitinkamai Aprašo 40 punkte nurodytai investicijų projektų kategorijai priskiriamų mažos vertės investicijų, investicijų į nudėvėtą turtą, investicijų į IT sistemas ar kitų investicijų projektų pogrupio) reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų projektų suminė vertė viršijama daugiau nei 5 proc. šių investicijų projektų suminės suderintos vertės, šio Sąrašo pogrupio investicijų projektai, dėl kurių buvo viršyta reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų vertė, turi būti pateikti pakartotinai derinti Tarybai su kitų metų Sąrašu (jei reguliuojamoji įmonė siekia, kad ši vertė būtų įtraukta į RAB). Jeigu Sąrašo tam tikro pogrupio reguliuojamiems verslo vienetams leidžiama priskirti investicijų projektų suminė vertė neviršijama daugiau nei 5 proc. šių investicijų projektų suminės suderintos vertės – tokie investicijų projektai neturi būti pateikti derinti pakartotinai ir jie gali būti įtraukiami į RAB faktine verte.“</p>
19.	<p>25. Reguluojamos apskaitos sistemos aprašuose nustatyta tvarka teikiamoje elektros energetikos įmonės suteiktų paslaugų (produktų) ataskaitoje ir (ar) gamtinių dujų įmonės suteiktų paslaugų (produktų) ataskaitoje ir (ar) SND įmonės investicijų įgyvendinimo ataskaitoje nurodomi tik įgyvendinti (užbaigti) Sąrašu suderinti investicijų projektai, pagal Aprašo 24 punktą nustatyta verte. Projektai, kurie dar nėra įgyvendinti, nėra nurodomi šioje ataskaitoje.</p>	<p>Siūlome patikslinti, kad gamtinių dujų įmonės atveju, ataskaita atitinka Reguluojamos apskaitos sistemos aprašo 2 priedą, ir Aprašo 25 punktą suformuluoti taip:</p> <p>„25. Reguluojamos apskaitos sistemos aprašuose nustatyta tvarka teikiamoje elektros energetikos įmonės suteiktų paslaugų (produktų) ataskaitoje ir (ar) gamtinių dujų įmonės suteiktų paslaugų (produktų) ataskaitoje (<u>2 priedas</u>) ir (ar) SND įmonės investicijų įgyvendinimo ataskaitoje nurodomi tik įgyvendinti (užbaigti) Sąrašu suderinti investicijų projektai, pagal Aprašo 24 punktą nustatyta verte. Projektai, kurie dar nėra įgyvendinti, nėra nurodomi šioje ataskaitoje.“</p>
20.	<p>28. Taryba, gavusi įmonės prašymą derinti Sąrašu teikiamus investicijų projektus, per 7 darbo dienas įvertina, ar pateikta visa Aprašo 26 punkte nurodyta informacija, ir apie trūkstamą</p>	<p>Siūlome išbraukti tokius konkrečius terminus, nes gali būti sudėtinga įgyvendinti tiek iš Tarybos, tiek iš įmonės pusės. Taip pat siūlomoje redakcijoje numatyti papildomi raštiški prašymai dėl informacijos pateikimo terminų, yra papildoma biurokratinė našta. Bet kuriuo</p>

	<p>informaciją ir (ar) dokumentus raštu informuoja įmonę, kuri per 10 darbo dienų pateikia Tarybai nurodytą trūkstamą informaciją ir (ar) dokumentus. Įmonės raštišku prašymu informacijos pateikimo terminas gali būti pratęstas 5 darbo dienoms.</p>	<p>atveju pačios įmonės suinteresuotos pateikti dokumentus ir suderinti investicijas kuo greičiau. Tačiau prašytume klausimus Tarybos vardu teikti koordinuotai, nuo visų Tarybos padalinių įmonei, ir kiek galima optimizuoti tikslinamųjų klausimų apimtį, klausti tik sprendimui priimti būtinos informacijos ir kreiptis į įmonę ribotą skaičių kartų. Todėl siūlome Apraše numatyti, kad investicijų projektas ar Sąrašas derinamas per protingą terminą – 2-3 mėnesius. Aprašo 28 punktą siūlome suformuluoti taip:</p> <p><u>„28. Taryba, gavusi įmonės prašymą derinti Sąrašu teikiamus investicijų projektus, per 7 darbo dienas įvertina, ar pateikta visa Aprašo 26 punkte nurodyta informacija, ir apie trūkstamą informaciją ir (ar) dokumentus raštu informuoja įmonę, kuri per 10 darbo dienų pateikia Tarybai nurodytą trūkstamą informaciją ir (ar) dokumentus. Įmonės raštišku prašymu informacijos pateikimo terminas gali būti pratęstas 5 darbo dienoms. Taryba klausimus ir papildomos informacijos poreikį formuluoja „vieno langelio“ principu - visais (tiek techniniais, tiek finansiniais) Sąrašo aspektais vienu klausimynu, nurodydama vieną už projekto ar Sąrašo derinimą atsakingą kontaktinį asmenį, ir kreipdamasi įmonės rašte nurodytais kontaktais (arba bendrais viešai prieinamais įmonės kontaktais). Tiek įmonė, tiek Taryba savo darbą organizuoja ir tarpusavyje bendradarbiauja taip, kad pateiktas Sąrašas būtų suderintas per protingą (ne ilgesnį nei 2-3 mėnesių) laikotarpį nuo pirminės medžiagos pateikimo.“</u></p>
21.	<p>29. Taryba, gavusi iš įmonės visą Aprašo 26 punkte nurodytą informaciją, per 15 darbo dienų įvertina šios informacijos kokybę ir atitiktį Aprašo reikalavimams. Jeigu Aprašo 26 punkte nurodyta informacija pateikta nekokybiškai, Taryba apie nustatytus trūkumus raštu informuoja įmonę, kuri per 15 darbo dienų pateikia Tarybai patikslintą ir (ar) pataisytą informaciją. Taryba sprendimą dėl Sąrašų pateiktų derinti investicijų projektų derinimo ar nederinimo priima per 15 darbo dienų nuo paskutinės informacijos gavimo dienos arba Bendrai derinamų investicijų sąrašo TPD pasirinktų investicijų techninio vertinimo išvados parengimo dienos, jeigu įmonė visą Aprašo 26 ir 32 punktuose nurodytą kokybiškai įformintą informaciją Tarybai pateikia anksčiau nei parengiama Bendrai derinamų investicijų sąrašo TPD pasirinktų investicijų techninio vertinimo išvada.</p>	<p>Manome, kad punkte panaudota sąvoka „...<i>Jeigu Aprašo 26 punkte nurodyta informacija pateikta nekokybiškai...</i>“ yra vertinamoji, neobjektyvi, todėl siūlome keisti į <u>„neatitinka Aprašo reikalavimų“</u>.</p> <p>Kaip ir ankstesniame 28 punkte (ir tolimesniuose punktuose) siūlome atsisakyti konkrečių terminų nurodymo.</p> <p>Siūlome jau šiame punkte įvesti sąvoką TPD – Tarybos techninės priežiūros departamentas. Taip pat žr. pastabą dėl investicijos ar investicijų sąrašo suderinimo per protingą laikotarpį. Taigi, siūlome Aprašo 29 punktą pakeisti ir suformuluoti taip:</p> <p><u>„29. Taryba, gavusi iš įmonės visą Aprašo 26 punkte nurodytą informaciją, per 15 darbo dienų įvertina šios informacijos kokybę ir atitiktį Aprašo reikalavimams. Jeigu Aprašo 26 punkte nurodyta pateikta informacija neatitinka Aprašo reikalavimų nekokybiškai, Taryba apie nustatytus trūkumus raštu informuoja įmonę, kuri kaip įmanoma greičiau per 15 darbo dienų pateikia Tarybai patikslintą ir (ar) pataisytą informaciją. Taryba sprendimą dėl Sąrašų pateiktų derinti investicijų projektų derinimo ar nederinimo priima per 15 darbo dienų nuo paskutinės</u></p>

		informacijos gavimo dienos arba Bendrai derinamų investicijų sąrašo <u>Tarybos techninės priežiūros departamentas (toliau – TPD)</u> pasirinktų investicijų techninio vertinimo išvados parengimo dienos, jeigu įmonė visą Aprašo 26 ir 32 punktuose nurodytą <u>kokybiškai įformintą</u> informaciją Tarybai pateikia anksčiau nei parengiama Bendrai derinamų investicijų sąrašo TPD pasirinktų investicijų techninio vertinimo išvada. <u>Tiek įmonė, tiek Taryba savo darbą organizuoja ir tarpusavyje bendradarbiauja taip, kad Sąrašas būtų suderintas per protingą (ne ilgesnį nei 2-3 mėnesių) laikotarpį nuo pirminės medžiagos pateikimo.“</u>
22.	31. Atlikdami investicijų projektų techninį vertinimą Tarybos Techninės priežiūros departamento (toliau – TPD) teritoriniai skyriai, kurių teritorijoje įgyvendinami Sąrašu derinami investicijų projektai, pasirenka bent po vieną investicijų projektą. Apie techniniam vertinimui atrinktus investicijų projektus Taryba informuoja įmonę Aprašo 28 punkte numatyta tvarka.	Siūlome įvesti apribojimą (ribą), kad techniniam vertinimui būtų parenkamas bent vienas, bet ne daugiau 10% visų Sąrašo projektų. Didelis vertintinų objektų skaičius - našta Bendrovei, nes surinkti pakankamai didelės apimties reikiamą informaciją ir duomenis Tarybai reikėtų ženklių žmogiškųjų ir laiko resursų. Siūlome tokią naują punkto redakciją: „31. Atlikdami investicijų projektų techninį vertinimą Tarybos Techninės priežiūros departamento (toliau – TPD) teritoriniai skyriai, kurių teritorijoje įgyvendinami Sąrašu derinami investicijų projektai , <u>TPD pasirenka bent po vieną, bet ne daugiau 10% visų Sąrašo investicijų projektą</u> . Apie techniniam vertinimui atrinktus investicijų projektus Taryba informuoja įmonę Aprašo 28 punkte numatyta tvarka.
23.	32. Aprašo 30 punkte nurodytiems investicijų projektams įmonė per 10 darbo dienų nuo Tarybos rašto apie techniniam vertinimui atrinktų investicijų projektų, pateikto Aprašo 28 punkte nustatyta tvarka, gavimo dienos turi pateikti investicijas ir investavimo tikslus pagrindžiančius dokumentus bei informaciją techniniam investicijų projekto pagrindimo vertinimui atlikti: 32.1. Esamo energetikos objektų ir (ar) įrenginių pagrindinės charakteristikos (paskirtis, amžius, tarnavimo laikas, projektinė, techninė bei išpildomoji dokumentacija, įrenginio pasas ar sertifikatas, technologinės schemos, veikimo režimų kortelės, nuotraukos ir kt.); 32.2. Esamų energetikos objektų ir (ar) įrenginių eksploatavimo istorija (techninės priežiūros grafikai, techninės priežiūros žurnalai, diagnostikos / tyrimų ataskaitos, avarių / sutrikimų skaičius, defektiniai aktai,	Siūlome 15 darbo dienų terminą, nes nurodomos pateikti informacijos apimtis gana didelė, darbuotojų teikiančių tokią techninę informaciją skaičius ribotas: „32. Aprašo 30 punkte nurodytiems investicijų projektams įmonė per 10 15 darbo dienų nuo Tarybos rašto apie techniniam vertinimui atrinktų investicijų projektų, pateikto Aprašo 28 punkte nustatyta tvarka, gavimo dienos turi pateikti investicijas ir investavimo tikslus pagrindžiančius dokumentus bei informaciją techniniam investicijų projekto pagrindimo vertinimui atlikti:<...>“

	defektų aprašymai, atliktų darbų aktai ir kita įmonės manymu, reikšminga informacija); 32.3. Naujų energetikos objektų ir (ar) įrenginių investicijų aprašymas ir pagrindimas techniniais aspektais.	
24.	33.1. Tarybos TPD atitinkamo teritorinio skyriaus specialistas per 14 darbo dienų nuo Aprašo 32 punkte nurodytų dokumentų pateikimo dienos telefonu ir elektroniniu laišku suderina su įmone patikrinimo datą ir laiką bei, vadovaudamasis teisės aktų reikalavimais, atlieka techninės būklės vertinimui atrinkto energetikos objekto ir (ar) įrenginio patikrinimą.	Siūlome terminą trumpinti iki 10 darbo dienų. Taip pat patikslinti punkto formuluotę, kad derinama (informuojama) įmonės pateiktame Investicijų Projekte arba Sąraše nurodytu kontaktiniu telefonu ir el. paštu arba bendraisiais viešai prieinamais įmonės kontaktais. „33.1. Tarybos TPD atitinkamo teritorinio skyriaus specialistas per 14 10 darbo dienų nuo Aprašo 32 punkte nurodytų dokumentų pateikimo dienos telefonu ir elektroniniu laišku <u>(kontaktais nurodytais įmonės teikime dėl investicijų projekto arba Sąrašo)</u> suderina su įmone patikrinimo datą ir laiką bei, vadovaudamasis teisės aktų reikalavimais, atlieka techninės būklės vertinimui atrinkto energetikos objekto ir (ar) įrenginio patikrinimą.“
25.	37. Taryba pasilieka teisę nederinti investicijų projekto, jei jis neatitinka Apraše nustatytų kriterijų. Sprendimas nederinti / atsisakyti derinti investicijų projektą priimamas Tarybos nutarimu.	Siūlome patikslinti punkto formuluotę, kad Taryba turi teisę nederinti investicijų projekto pagrindžiant nederinimo priežastis ir nurodant, kokiomis aplinkybėmis projektas galėtų būti patvirtintas Tarybos. „37. Taryba pasilieka teisę nederinti investicijų projekto, jei jis neatitinka Apraše nustatytų kriterijų. Sprendimas nederinti / atsisakyti derinti investicijų projektą priimamas Tarybos nutarimu, <u>nutarime nurodant nederinimo priežastis ir kokiomis aplinkybėmis projektas galėtų būti suderintas Tarybos.</u> “
26.	38.1. Gamtinių dujų įmonių, išskyrus investicijų projektus, nurodytus Aprašo 6.4–6.14 papunkčiuose, teikiami investicijų projektai, kurių vertė: 38.1.1. ne mažesnė nei 2 mln. Eur, jei gamtinių dujų įmonė aptarnauja 100 tūkst. ir daugiau vartotojų; 38.1.2. sudaro 5 proc. ar daugiau nuo visų gamtinių dujų įmonės planuojamų metinių investicijų sumos, bet ne mažiau kaip 150 tūkst. Eur;	Siūlome, taip pat, kaip yra elektros perdavimo sistemos operatoriaus atveju, nustatyti konkrečią 2 mln. Eur reikšmingą ribą, nuo kurios projektai turi būti derinami individualiai. Aprašo 38.1 punktą atitinkamai siūlome papildyti papunkčiu: „38.1. Gamtinių dujų įmonių, išskyrus investicijų projektus, nurodytus Aprašo 6.4–6.14 papunkčiuose, teikiami investicijų projektai, kurių vertė: 38.1.1. ne mažesnė nei 2 mln. Eur, jei gamtinių dujų įmonė aptarnauja 100 tūkst. ir daugiau vartotojų; 38.1.2. sudaro 5 proc. ar daugiau nuo visų gamtinių dujų įmonės planuojamų metinių investicijų sumos, bet ne mažiau kaip 150 tūkst. Eur; <u>38.1.3. ne mažesnė nei 2 mln. Eur (gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus teikiamų derinti investicijų atveju);“</u>

<p>27.</p>	<p>40. Įmonė, teikdama derinti investicijų projektą, nurodo kategoriją, kuriai priskiriamas investicijų projektas. Taryboje derinami investicijų projektai skirstomi į šias kategorijas pagal investicijų projekto tikslą:</p> <p>40.1. Investicijų projektai, skirti įmonės turto funkcionavimui ir efektyviai veiklai užtikrinti – šiai kategorijai priskiriami investicijų projektai, kuriais siekiama užtikrinti esamo tinklo vientisumą ir efektyvumą (pvz., tinklo saugumo ir patikimumo investicijų projektai, investicijų projektai, kuriais siekiama mažinti technologinius nuostolius, sistemos modernizavimo projektai, užtikrinantys patikimesnį tinklo valdymą ir kt.);</p> <p>40.2. Investicijų projektai, susiję su tiekimo saugumu ir diversifikavimu – šiai kategorijai priskiriami investicijų projektai, kuriais siekiama padidinti elektros energijos ir (ar) dujų tiekimo saugumą, t. y., sušvelninti arba panaikinti neigiamą poveikį elektros energijos ir (ar) dujų tiekimui dėl išorinio tiekimo sutrikimo arba staigaus paklausos padidėjimo (pvz., pajėgumų didinimas, naujos infrastruktūros statyba ir kt.);</p> <p>40.3. Investicijų projektai, susiję su sistemos plėtra dėl transportuotino energijos kiekio ir (ar) apimties pokyčių – šiai kategorijai priskiriami investicijų projektai, kuriais siekiama plėtoti tinklą, siekiant patenkinti padidėjusią numatomą vidaus paklausą ateityje arba transportuoti elektros energijos ir (ar) dujų srautus į kitas rinkas (pvz., naujų energetikos įrenginių prijungimo prie tinklų investicijų projektai, nedujofikuotų teritorijų dujofikavimo investicijų projektai).</p>	<p>Pagal siūlomą Aprašo redakciją nėra aišku kuriai iš siūlomų kategorijų turėtų būti priskiriami inovacijų projektai, investicijos kurios įgyvendinamos bandomojoje energetikos inovacijų aplinkoje (Sandbox), „žaliosios energetikos“ projektai.</p> <p>Taip pat įmonės gali įgyvendinti įvairius modernizavimo projektus būtinus įmonės veiklai (pvz. skaitmenizuoti operacijas) kurie nebūtinai neša finansines ir ekonomines naudas.</p> <p>Pagal turimą informaciją Taryba nuo vasario 26 d. viešai konsultacijai dokumentų projektų paketą dėl inovacijų pateikimo, derinimo, skatinimo tvarkos. Tikimės, kad šie teisės aktai bus tarpusavyje suderinti ir bus atsižvelgta į Bendrovės pateiktas pastabas bei pasiūlymus.</p> <p>Taip pat abejojame, ar būtina apriboti plėtros kategoriją, įvardinant, kad ji galima tik dėl transportuojamo energijos kiekio didėjimo, nes ypatingai vykstant energetikos sektoriaus transformacijai plėtra gali vykti dėl atsiradusio didesniai dujų infrastruktūros lankstumui, dujų transportavimo kryptių pokyčiams, įvairesniems dujų mišiniams priimti, ir pan. 40.3. papunktį siūlytume sutrumpinti ir išdėstyti taip:</p> <p>„40.3. Investicijų projektai, susiję su sistemos plėtra dėl transportuotino energijos kiekio ir (ar) apimties pokyčių – šiai kategorijai priskiriami investicijų projektai, kuriais siekiama plėtoti tinklą, siekiant patenkinti padidėjusią numatomą vidaus paklausą ateityje arba transportuoti elektros energijos ir (ar) dujų srautus į kitas rinkas (pvz., naujų energetikos įrenginių prijungimo prie tinklų investicijų projektai, nedujofikuotų teritorijų dujofikavimo investicijų projektai).“</p>
<p>28.</p>	<p>42.3. Pasirinktų investicijų įgyvendinimo ne mažiau trijų alternatyvų aprašymas ir pagrindimas techniniu aspektu bei optimalaus sprendimo pasirinkimas (priežastys, tikslai, skaičiavimai, teisės aktų reikalavimai, schemas, žemėlapiai).</p>	<p>Manome, kad reikalavimas pateikti ne mažiau kaip 3 alternatyvas – perteklinis, ne visada objektyviai įmanomas (arba vedantis prie hipotetinių formalių alternatyvų kūrimo). Pagal Bendrovės praktiką, dažniausiai pakanka 2 alternatyvų, taip pat pagal Aprašo nuostatas turėtų būti galima teikti tik 1 alternatyvą, jei įmonė gali argumentuotai pagrįsti tokį sprendimą.</p>

		<p>42.3. Pasirinktų investicijų įgyvendinimo ne mažiau trijų <u>dvių</u> alternatyvų aprašymas ir pagrindimas techniniu aspektu bei optimalaus sprendimo pasirinkimas (priežastys, tikslai, skaičiavimai, teisės aktų reikalavimai, schemas, žemėlapiai). <u>Parenkant investicijų projekto alternatyvas, galima vadovautis VŠĮ „Centrinė projektų valdymo agentūra“ (toliau – CPVA) parengtos Investicijų projekto, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir (ar) valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodikos nuostatomis. Įmonė gali pateikti ir vieną alternatyvą, jei tokį sprendimą gali argumentuotai pagrįsti.</u></p>
29.	<p>43. Individualiai derinamų investicijų projektai, priklausomai nuo investicijų projekto tikslo, vertinami pagal šiuos kriterijus: 43.1. Investicijų projektų, skirtų įmonės turto funkcionavimui ir efektyviai veiklai užtikrinti, EGDV, apskaičiuota pagal Aprašo 3 formulę, turi būti teigiama;</p>	<p>Bendrovės nuomone, projektuose gali būti numatytos ir nemonetizuotos naudos. Jei įmonė tokias naudas pagrindžia Tarybai teikiamame investicijų projekte, tokie projektai turėtų būti tvirtinami nepaisant EGDV vertės.</p> <p>„43.1. Investicijų projektų, skirtų įmonės turto funkcionavimui ir efektyviai veiklai užtikrinti, EGDV, apskaičiuota pagal Aprašo 3 formulę, turi būti teigiama. <u>Taip pat įmonė investicijų vertinimui projekte gali nurodyti ir nemonetizuotas naudas pagrindžiančias projekto reikalingumą ir naudą įmonei. Tokiu atveju Taryba suderina investicijų projektą neatsižvelgiant į EGDV vertę;</u>“</p> <p>Taip pat žr. pastabą dėl Aprašo 7 priedo – „Individualiai derinamų investicijų projektų vertinimo kriterijai“</p>
30.	<p>43.2. Investicijų projektams, susijusiems su tiekimo saugumu ir diversifikavimu atliekama finansinė analizė. Jeigu pagal Aprašo 1 formulę apskaičiuota FGDV yra teigiama, investicijų projektas yra derinamas. Jeigu pagal Aprašo 1 formulę apskaičiuota FGDV yra neigiama arba lygi nuliui, atliekama sąnaudų ir naudos analizė. Pastaruoju atveju investicijų projekto EGDV, apskaičiuota pagal Aprašo 3 formulę, turi būti teigiama.</p>	<p>Bendrovės nuomone tokių projektų atveju FGDV turi būti skaičiuojama, sąnaudų ir naudos analizė gali būti atliekama ir EGDV gali būti skaičiuojama, tačiau tik informacijos pateikimo tikslais. Projektai turėtų būti derinami nepaisant skaičiavimų rezultato.</p> <p>„43.2. Investicijų projektams, susijusiems su tiekimo saugumu ir diversifikavimu atliekama finansinė analizė. Jeigu pagal Aprašo 1 formulę apskaičiuota FGDV yra teigiama, investicijų projektas yra derinamas. Jeigu pagal Aprašo 1 formulę apskaičiuota FGDV yra neigiama arba lygi nuliui, atliekama ir sąnaudų ir naudos analizė. Pastaruoju atveju investicijų projekto EGDV, apskaičiuota pagal Aprašo 3 formulę, turi būti teigiama.“</p> <p>Taip pat žr. pastabą dėl Aprašo 7 priedo – „Individualiai derinamų investicijų projektų vertinimo kriterijai“</p>

31.	43.4. Priklausomai nuo investicijų projekto tikslo individualiai derinamam investicijų projektui finansinė analizė ir (ar) ekonominė investicijų projekto analizė (toliau – ekonominė analizė) atliekama visoms investicijų projekte vertinamoms alternatyvoms. Optimalia laikoma ta alternatyva, kurios atveju investicijų projekto FGDV arba EGDV (priklausomai nuo investicijų projekto tikslo) yra didžiausia.	Bendrovės nuomone, pasirenkant alternatyvas reikia vertinti ir įtaką reguliuojamų paslaugų kainoms ar pajamų viršutinėms riboms. Atitinkamai, siūlome papildyti Aprašo 43.3 punktą ir jį suformuluoti taip: „43.4. Priklausomai nuo investicijų projekto tikslo individualiai derinamam investicijų projektui finansinė analizė ir (ar) ekonominė investicijų projekto analizė (toliau – ekonominė analizė) atliekama visoms investicijų projekte vertinamoms alternatyvoms. Optimalia laikoma ta alternatyva, kurios atveju investicijų projekto FGDV arba EGDV yra didžiausia, <u>įtaka kainai / pajamų viršutinei ribai yra geriausia vartotojų atžvilgiu</u> (priklausomai nuo investicijų projekto tikslo).“
32.	53.1. Projekto diskontuotų grynujų pinigų srautų pagrindu skaičiuojamas projekto ataskaitinis laikotarpis;	Skaičiuojamas turėtų būti atsipirkimo laikotarpis, o ataskaitinis laikotarpis – tiesiog taikomas: „53.1. Projekto diskontuotų grynujų pinigų srautų pagrindu skaičiuojamas projekto <u>ataskaitinis atsipirkimo</u> laikotarpis;“
33.	58. Tarybai teikiamų derinti investicijų sąnaudų ir naudos analizės rezultatai turi būti išreikšti pinigine verte, o prielaidos turi būti parinktos remiantis patikrintais ir patikimais duomenimis (įskaitant, bet neapsiribojant kitų šalių patirtimi, gamintojų rekomendacijomis, techninėmis specifikacijomis ir kt.). 60. Vertinamos ekonominės–socialinės naudos turi būti išreiškiamos pinigine išraiška. Piniginės išraiškos skaičiavimas turi būti pagrįstas naujausiais informacijos šaltiniais. Įmonė, pateikdama apskaičiuotas naudų vertes, turi nurodyti ir pateikti Tarybai skaičiavimuose naudotus duomenis.	Bendrovės nuomone, ne visos naudos gali būti monetizuojamos. Taryba derindama investicijų projektą turi atsižvelgti ir į kitus kriterijus (nematerialias naudas) kurios gali lemti projekto vertinimo rezultatus. Taip pat turėtų būti priimtinas ir ekspertinis vertinimas, nes tai taip pat yra pagrindas skaičiavimams, projekto pagrindimui. „58. Tarybai teikiamų derinti investicijų sąnaudų ir naudos analizės rezultatai turi būti išreikšti pinigine verte, o prielaidos turi būti parinktos remiantis patikrintais ir patikimais duomenimis (įskaitant, bet neapsiribojant kitų šalių patirtimi, gamintojų rekomendacijomis, <u>techninėmis specifikacijomis, ekspertiniu vertinimu</u> ir kt.). <u>Taip pat įmonė investicijų vertinimui projekte gali nurodyti ir nemonetizuotas naudas pagrindžiančias projekto reikalingumą ir naudą įmonei.</u> “ „60. Vertinamos ekonominės–socialinės naudos turi būti išreiškiamos pinigine išraiška. Piniginės išraiškos skaičiavimas turi būti pagrįstas naujausiais informacijos šaltiniais. Įmonė, pateikdama apskaičiuotas naudų vertes, turi nurodyti ir pateikti Tarybai skaičiavimuose naudotus duomenis. <u>Taip pat įmonė investicijų vertinimui projekte gali nurodyti ir nemonetizuotas naudas pagrindžiančias projekto reikalingumą ir naudą.</u> “
34.	67. Vertinamos investicijų galimos naudos:	Bendrovės nuomone, konkrečių naudų priskyrimas atskiroms investicijų kategorijoms, grupėms yra nebūtinai ribojamas. Manytume, kad Apraše pakanka nurodyti tik subendrintą naudų sąrašą (bet kurios kategorijos investicijų projektuose galimas vertinti naudas). Įmonės

		<p>naudas gali taikyti priklausomas nuo konkretaus investicijų projekto pobūdžio, be to atskirais atvejais projektai gali būti priskiriami ir ne vienai kategorijai. Siūlome išbraukti 67 punkto papunkčius 67.1. ir 67.2., paliekant galimų naudų aprašymus.</p> <p>„67. Vertinamos investicijų galimos naudos: 67.1. Investicijų projektų, skirtų įmonės turto funkcionavimui ir efektyviai veiklai užtikrinti: 67.1.1. tiekimo saugumo lygio padidinimas vidaus perdavimo ar skirstymo sistemose, vertinamas kaip potencialių nuostolių vartotojams sumažinimas, kai dėl investicijų neįgyvendinimo būtų nutrauktas energijos tiekimas. Naudos dydis nustatomas įvertinus šias prielaidas: 67.1.1.1. energijos tiekimo patikimumo padidėjimo vertė taikytina tik papildomam dėl projekto įgyvendinimo patiektos energijos kiekiui arba išvengto patiektos energijos sumažėjimo kiekiui, lyginant su situacija be investicijų projekto įgyvendinimo, kuriai esant energijos tiekimo sutrikimų atvejų skaičius ir šių sutrikimų trukmė būtų didesni; 67.1.1.2. tiekimo sutrikimų tikimybė ir trukmė, nustatoma pagal įvykusių sutrikimų istorinius penkerių metų duomenis tinklo atkarpoje, į kurią investuojama. Dujų įmonių tiekimo sutrikimų tikimybė ir trukmė gali būti nustatoma ir darant prielaidą, kad dujų tiekimas nutrūksta šaltuoju periodu ir trunka nuo 14 dienų iki mėnesio. Statistinė dujų tiekimo nutrūkimo tikimybė nustatoma remiantis Europos dujotiekio avarijų duomenų grupės (angl. <i>European Gas Pipeline Incident Data Group</i>) surinktais statistiniais duomenimis, nustatytos dujotiekio vamzdyno avarijų dažniai, priežastys ir keliama rizika aplinkai, ekspertiniu vertinimu ir kitais patikimais informacijos šaltiniais; 67.1.1.3. piniginis įvertis gali būti nustatomas remiantis VŠĮ „Centrinė projektų valdymo agentūra“ (toliau – CPVA) parengtos Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir (ar) valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodikos, patvirtintos CPVA direktoriaus 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-337, galiojančios redakcijos (toliau – CPVA metodika) 10 priede pateiktais konversijos koeficientais arba kitais patikimais informacijos šaltiniais. Elektros energetikos įmonių atveju, kai taikoma, naudojama prarastos apkrovos vertė, patvirtinta vadovaujantis 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos 11 straipsnio 1 dalimi; 67.1.2. aplinkos taršos mažinimas, , įgyvendinus investiciją bei neįgyvendinus investicijos. Aplinką teršiančių dalelių sumažėjimo pinigine vertė gali būti nustatoma pagal CPVA</p>
--	--	---

		<p>metodikos 10 priede pateiktus konversijos koeficientus, CO₂ rinkos kainą arba alternatyvią anglies socialinę kainą (pvz., apyvartinių taršos leidimų kainą), naudojant kitų teršalų (azoto oksido, sieros dioksido ir kt. teršalų) socialinę kainą;</p> <p>67.1.3. įmonės gali nurodyti kitą naudą ją tinkamai pagrindžiant;</p> <p>67.2. Investicijų projektai, susiję su tiekimo saugumu ir diversifikavimu:</p> <p>67.2.1.4 tiekimo saugumo lygio padidinimas vidaus perdavimo ar skirstymo sistemose, vertinamas kaip potencialių nuostolių vartotojams sumažinimas, kai dėl investicijų neįgyvendinimo būtų nutrauktas energijos tiekimas. Naudos dydis nustatomas įvertinus Aprašo 67.1.1 papunktyje nurodytas prielaidas;</p> <p>67.2.2.5. esant atitinkamai paklausai, papildomų pajėgumų perdavimo ar (ir) skirstymo sistemoje sukūrimas komerciniais ar galutinio vartojimo tikslais, vertinamas kaip vartotojų išlaidų skirtumas dėl sumažėjusios transportavimo kainos įgyvendinus investiciją bei neįgyvendinus investicijas;</p> <p>67.2.3.6. išvengtas gamtinių dujų ar elektros energijos paklausos sumažėjimas, vertinamas kaip vartotojų išlaidų skirtumas dėl sumažėjusios transportavimo ir (ar) energijos kainos įgyvendinus investiciją bei neįgyvendinus investicijas;</p> <p>67.2.4.7. nauda dėl šalies ir Baltijos jūros regiono integracijos į bendrą Europos Sąjungos gamtinių dujų ar elektros energijos rinką, vertinama kaip vartotojų išlaidų skirtumas dėl sumažėjusio transportavimo ir (ar) energijos kainos įgyvendinus investiciją bei neįgyvendinus investicijas;</p> <p>67.2.5.8. vidaus konkurencijos didinimas, vertinamas kaip vartotojų išlaidų skirtumas dėl padidėjusio konkurencijos lygio vidaus gamtinių dujų ar elektros energijos rinkoje įgyvendinus investiciją bei neįgyvendinus investicijas;</p> <p>67.2.6.9. įmonės gali nurodyti kitą naudą ją tinkamai pagrindžiant.“</p>
35.	69. Taryba, gavusi įmonės prašymą derinti individualiai derinamą investicijų projektą, per 7 darbo dienas įvertina, ar pateikta visa Aprašo 41–42 punktuose nurodyta informacija, ir apie trūkstamą informaciją ir (ar) dokumentus raštu informuoja reguliuojamąją įmonę, kuri per 10 darbo dienų pateikia Tarybai nurodytus trūkstamą informaciją ir (ar) dokumentus. Įmonės raštišku prašymu informacijos pateikimo terminas gali būti pratęstas 5 darbo dienoms.	Siūlome išbraukti tokius konkrečius terminus, nes gali būti sudėtinga įgyvendinti tiek iš Tarybos, tiek iš įmonės pusės. Taip pat siūlomoje redakcijoje numatyti papildomi raštiški prašymai dėl informacijos pateikimo terminų, yra papildoma biurokratinė našta. Bet kuriuo atveju pačios įmonės suinteresuotos pateikti dokumentus ir suderinti investicijas kuo greičiau. Tačiau prašytume klausimus Tarybos vardu teikti koordinuotai, nuo visų Tarybos padalinių įmonei, ir kiek galima optimizuoti tikslinamųjų klausimų apimtį, klausti tik sprendimui priimti būtinos informacijos ir kreiptis į įmonę ribotą skaičių kartų. Todėl siūlome Apraše numatyti, kad investicijų projektas ar Sąrašas derinamas per protingą terminą – 2-3 mėnesius. Aprašo 69 punktą siūlome suformuluoti taip:

		<p>„69. Taryba, gavusi įmonės prašymą derinti individualiai derinamą investicijų projektą, per 7 darbo dienas įvertina, ar pateikta visa Aprašo 41–42 punktuose nurodyta informacija, ir apie trūkstamą informaciją ir (ar) dokumentus raštu informuoja reguliuojamąją įmonę, Taryba klausimus ir papildomos informacijos poreikį formuluoja „vieno langelio“ principu - visais (tiek techniniais, tiek finansiniais) investicijų projekto aspektais vienu klausimynu, nurodydama vieną už projekto ar Sąrašo derinimą atsakingą kontaktinį asmenį, ir kreipdamasi įmonės rašte nurodytais kontaktais (arba bendrais viešai prieinamais įmonės kontaktais). Tiek įmonė, tiek Taryba savo darbą organizuoja ir tarpusavyje bendradarbiauja taip, kad pateiktas investicijų projektas būtų suderintas per protingą (ne ilgesnį nei 2-3 mėnesių) laikotarpį nuo pirminės medžiagos pateikimo.“</p>
36.	<p>75. Taryba pasilieka teisę nederinti individualiai derinamo investicijų projekto, jei jis neatitinka Apraše nustatytų kriterijų. Jeigu individualiai derinamas projektas neatitinka Aprašo 43 punkte nustatytų atitinkamam investicijų projektui taikomo finansinės ar ekonominės analizės kriterijaus, Taryba taip pat turi teisę suderinti investicijų projektą mažesne verte, kuriai esant investicijų projektas atitinka jam taikomus finansinės ar ekonominės analizės kriterijus. Sprendimas nederinti / atsisakyti derinti investicijų projektą priimamas Tarybos nutarimu.</p>	<p>Bendrovės nuomone Taryba, nederindama investicijų projekto pilna apimtimi turėtų nurodyti kokius žingsnius turėtų atlikti įmonė, kad projektas būtų suderintas. Siūlome tokią punkto redakciją:</p> <p>„75. Taryba pasilieka teisę nederinti individualiai derinamo investicijų projekto, jei jis neatitinka Apraše nustatytų kriterijų. Jeigu individualiai derinamas projektas neatitinka Aprašo 43 punkte nustatytų atitinkamam investicijų projektui taikomo finansinės ar ekonominės analizės kriterijaus, Taryba taip pat turi teisę suderinti investicijų projektą mažesne verte, kuriai esant investicijų projektas atitinka jam taikomus finansinės ar ekonominės analizės kriterijus. Sprendimas nederinti / atsisakyti derinti / <u>derinti mažesne apimtimi</u> investicijų projektą priimamas <u>motyvuotu</u> Tarybos nutarimu, kuriame <u>įvardinama, kokioms aplinkybėms esant, projektas galėtų būti patvirtintas pilna įmonės pateikta apimtimi.</u>“</p>
37.	<p>80. Individualiai derinamam investicijų projektui, teikiamam derinti pakartotinai, taikomi tokie patys reikalavimai kaip ir atitinkamos kategorijos individualiai derinamam investicijų projektui.</p>	<p>Bendrovė siūlo patikslinti punkto nuostatą, kad teikiant investicijų projektą derinti pakartotinai dėl suderintos sumos viršijimo, kreipiamasi tik dėl paviršio derinimo, o jau suderinta projekto vertė įtraukiama į RAB. Alternatyvų analizė tokiais atvejais neatliekama, nes investicija atlikta pagal anksčiau suderintą projektą ir alternatyvą, kurios nebegalima pakeisti.</p> <p>„80. Individualiai derinamam investicijų projektui, teikiamam derinti pakartotinai (<u>išskyrus atvejus, kai perderinama dėl daugiau nei 10 proc. viršytos suderintos sumos</u>), taikomi tokie patys reikalavimai kaip ir atitinkamos kategorijos individualiai derinamam investicijų</p>

		projektui. <u>Jei įmonė kreipiasi dėl jau įgyvendintos anksčiau su Taryba suderintos investicijos pakartotinio derinimo, viršijus 10 proc. suderintos sumos, toliau derinamas tik sumos perviršis, alternatyvų analizė neatliekama.</u>																																							
38.	Aprašo 2 priedas	<p>Siūlome 2 priede nedubliuoti stulpelių „Viso investicijų <...>“ ir „Į RAB traukiama investicijų <...>“, nes Bendrovė derinimui teikia tik į RAB siekiamas įtraukti investicijas. Jei reikia nurodyti finansavimo šaltinius (pvz., dotacijas, trečiųjų šalių lėšas), būtų tikslingiau nurodyti, kuri vertė ir kodėl netraukiama į RAB:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td></td> <td colspan="5">Viso investicijų projekto vertė</td> <td colspan="5">Į RAB traukiama investicijų projekto vertė</td> </tr> <tr> <td>Investicijų projekto įgyvendinimo metai</td> <td>t-1</td> <td>t</td> <td>t+1</td> <td><..></td> <td>t+n</td> <td>t-1</td> <td>t</td> <td>t+1</td> <td><..></td> <td>t+n</td> </tr> <tr> <td>Investicinių projektai, skirti reguliuojamos įmonės</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>Be to, trūksta apibendrinančio stulpelio „Projekto vertė iš viso“ – tiems atvejams, kai įgyvendinama ne per vienerius metus.</p> <p>Aprašo 2 priede, atitinkamai, siūlome išbraukti nuostatą dėl detalizavimo pagal atskiras ilgalaikio turto grupes, o taip pat sutapatinti reikšminę ribą – kas laikoma mažos vertės investicijomis – su Aprašo 38 p. nurodytais intervalais dėl individualaus derinimo ar derinimo sąrašu. Taip pat prašome nustatyti, nuo kurios ribos investicijos nebeturėtų būti vardinamos sąraše – siūlome investicijas, kurių kiekviena neviršija 10 tūkst. Eur, sudėti ir derinti viena bendra eilute sąraše:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">x.</td> <td>Investicijų projektai, skirti reguliuojamos įmonės turto funkcionavimui ir efektyviai veiklai užtikrinti</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">x.x</td> <td>Mažos vertės investicijos (<300.000 Eur <u>mažesni nei Aprašo 38 p. nurodyta riba</u>); mažesnės nei 10.000 Eur <u>investicijos sugrupuojamos ir derinamos bendrai viena eilute.</u></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">x.x.x</td> <td>Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)</td> </tr> </table>		Viso investicijų projekto vertė					Į RAB traukiama investicijų projekto vertė					Investicijų projekto įgyvendinimo metai	t-1	t	t+1	<..>	t+n	t-1	t	t+1	<..>	t+n	Investicinių projektai, skirti reguliuojamos įmonės											x.	Investicijų projektai, skirti reguliuojamos įmonės turto funkcionavimui ir efektyviai veiklai užtikrinti	x.x	Mažos vertės investicijos (<300.000 Eur <u>mažesni nei Aprašo 38 p. nurodyta riba</u>); mažesnės nei 10.000 Eur <u>investicijos sugrupuojamos ir derinamos bendrai viena eilute.</u>	x.x.x	Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)
	Viso investicijų projekto vertė					Į RAB traukiama investicijų projekto vertė																																			
Investicijų projekto įgyvendinimo metai	t-1	t	t+1	<..>	t+n	t-1	t	t+1	<..>	t+n																															
Investicinių projektai, skirti reguliuojamos įmonės																																									
x.	Investicijų projektai, skirti reguliuojamos įmonės turto funkcionavimui ir efektyviai veiklai užtikrinti																																								
x.x	Mažos vertės investicijos (<300.000 Eur <u>mažesni nei Aprašo 38 p. nurodyta riba</u>); mažesnės nei 10.000 Eur <u>investicijos sugrupuojamos ir derinamos bendrai viena eilute.</u>																																								
x.x.x	Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)																																								

		<p>x.x.x. *</p> <p>(Detalizuoti turtą pagal turto grupes, nurodytas Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 „Dėl Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, (toliau – Gamtinių dujų įmonių apskaitos sistemos aprašas) 3 priede)</p>																							
39.	Aprašo 7 priedas – „Individualiai derinamų investicijų projektų vertinimo kriterijai“	<p>Kadangi Aprašo 40.1 ir 40.2 punktuose nurodytų investicijų kategorijų investicijos bet kokių atveju turi būti daromos, siūlome teigiamos finansinės ar ekonominės naudos siekti tik sistemų plėtros atvejais. Siūlome tokius derinimo kriterijus:</p> <table border="1" data-bbox="1032 740 1794 1042"> <tr> <td>1.2</td> <td>Investicijos į nudėvėtą turtą</td> </tr> <tr> <td>1.2.1</td> <td>Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)</td> </tr> <tr> <td><...></td> <td><...></td> </tr> <tr> <td><...></td> <td><...></td> </tr> <tr> <td><...></td> <td><...></td> </tr> <tr> <td>1.3</td> <td>Investicijos į IT sistemas</td> </tr> <tr> <td>1.3.1</td> <td>Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)</td> </tr> </table> <table border="1" data-bbox="1050 1198 2112 1426"> <thead> <tr> <th>Investicijų projekto kategorija</th> <th>Finansinė analizė</th> <th>Ekonominė analizė</th> <th>Įtaka reguliuojamoms kainoms ar pajamų viršutinėms riboms</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Investicijų projektai, skirti įmonės turto funkcionavimui,</td> <td>Apskaičiuojama FGDV (tik informacijai;</td> <td>Gali būti vertinamos ek.-soc. naudos ir</td> <td>Parodoma įtaka reguliuojamų kainų pajamų ir (ar) kainų viršutinėms</td> </tr> </tbody> </table>	1.2	Investicijos į nudėvėtą turtą	1.2.1	Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)	<...>	<...>	<...>	<...>	<...>	<...>	1.3	Investicijos į IT sistemas	1.3.1	Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)	Investicijų projekto kategorija	Finansinė analizė	Ekonominė analizė	Įtaka reguliuojamoms kainoms ar pajamų viršutinėms riboms	Investicijų projektai, skirti įmonės turto funkcionavimui,	Apskaičiuojama FGDV (tik informacijai;	Gali būti vertinamos ek.-soc. naudos ir	Parodoma įtaka reguliuojamų kainų pajamų ir (ar) kainų viršutinėms	
1.2	Investicijos į nudėvėtą turtą																								
1.2.1	Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)																								
<...>	<...>																								
<...>	<...>																								
<...>	<...>																								
1.3	Investicijos į IT sistemas																								
1.3.1	Investicijų projektas Nr. 1 (Pavadinimas)																								
Investicijų projekto kategorija	Finansinė analizė	Ekonominė analizė	Įtaka reguliuojamoms kainoms ar pajamų viršutinėms riboms																						
Investicijų projektai, skirti įmonės turto funkcionavimui,	Apskaičiuojama FGDV (tik informacijai;	Gali būti vertinamos ek.-soc. naudos ir	Parodoma įtaka reguliuojamų kainų pajamų ir (ar) kainų viršutinėms																						

		saugiai ir efektyviai veiklai užtikrinti	kaip kriterijus netaikoma)	apskaičiuojama EGDV (tik informacijai; kaip kriterijus netaikoma)	riboms ir (ar) reguliuojamoms kainoms (tik žiniai; kaip kriterijus netaikoma)
		Investicijų projektai, susiję su tiekimo saugumu ir diversifikavimu			
		Investicijų projektai, susiję su sistemos plėtra	Apskaičiuojama FGDV (tik informacijai; atskirai kaip kriterijus netaikoma)	Gali būti vertinamos ek.-soc. naudos ir apskaičiuojama EGDV. Bent vienas kriterijus – FGDV ir / arba EGDV – turi būti teigiamas.	Parodoma įtaka reguliuojamų kainų pajamų ir (ar) kainų viršutinėms riboms ir (ar) reguliuojamoms kainoms. Siekiama, kad investicijų projektas nedidintų reguliuojamų kainų esamiems vartotojams
40.	Gamtinių dujų įmonių apskaitos sistemos aprašo (RAS) 6 priedo pakeitimo projektas	Atsižvelgiant į siūlymą Projekto 2 priede išbraukti nuostatas dėl detalizavimo pagal atskiras ilgalaikio turto grupes, atsisakyti nevienarūšių klasifikacijų, Gamtinių dujų reguliuojamos apskaitos sistemos aprašo 6 priedo siūlome iš viso nekeisti.			